

GAVĖJAI:

Lietuvos Respublikos Prezidentui

Lietuvos Respublikos Seimui

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai

Nacionalinei mokėjimo agentūrai

REZOLIUCIJA

Dėl ūkininkų, ūkininkaujančių nederlingose žemėse, ir šeimos ūkių padėties bei teisingos paramos politikos užtikrinimo

2026 m. vasario 20 d., Plungė

Konferencijos dalyviai konstatuoja, kad esama Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros politika neužtikrina teisingo paramos paskirstymo, neužkerta kelio kaimo nykimui ir neužtikrina šeimos ūkių bei nederlingų žemių naudotojų išlikimo. Per pastaruosius du dešimtmečius žemės ūkio struktūroje fiksuojami grėsmingi pokyčiai, keliantys pavojų šalies socialinei, ekonominei ir regioninei darnai.

Situacijos įvertinimas

1. Paramos koncentracija – apie 20 proc. pareiškėjų gauna apie 80 proc. investicinių lėšų. Tai spartina ūkių stambėjimą ir kapitalo koncentraciją.
2. Per tris dešimtmečius Lietuva prarado daugiau kaip 50 proc. šeimos ūkių. Šeimos ūkiai yra maisto saugumo, regionų gyvybingumo ir socialinės sanglaudos pagrindas.
3. Lietuvoje yra apie 2,2 mln. ha dirbamos žemės. Padalinus šį plotą iš maždaug 40 000 ha dydžio ūkių, teoriškai liktų tik apie 55 tokio masto ūkiai. Tai kelia pagrįstą klausimą dėl 500 ha žemės įsigijimo ribojimo įstatymo realaus veikimo ir galimo jo apėjimo per susijusius asmenis ar juridines struktūras.

4. Maisto saugos srityje būtina įvertinti nuotekų dumblo ir iš užsienio pramoninių paukštynų įvežamo paukščių mėšlo naudojimo poveikį dirvožemiui ir maisto grandinei, atsižvelgiant į galimus antibiotikų likučius, sunkiuosius metalus ar kitus teršalus.

Reikalavimai valdžios institucijoms

1. Įvesti realias ir ekonomiškai reikšmingas tiesioginių išmokų lubas bei užkirsti kelią jų apeidinėjimui per dirbtines ūkio struktūras ar susijusius asmenis.
2. Subalansuoti investicinės paramos paskirstymą ir numatyti atskiras kvotas šeimos bei nederlingų žemių ūkiams.
3. Sustiprinti 500 ha žemės įsigijimo ribojimo kontrolę, įtvirtinant susijusių asmenų, ekonominės kontrolės ir faktinės įtakos vertinimo mechanizmus.
4. Nuo 2028 m. finansinio laikotarpio mažiau palankioms ūkininkauti teritorijoms atkurti ne mažesnę finansavimą, nei buvo numatyta ankstesniuose finansiniuose laikotarpiuose, padidinti investicinės paramos intensyvumą ne mažiau kaip 20 proc. bei investicinių priemonių atrankose šių teritorijų ūkiams skirti papildomus 20 atrankos balų.
5. Atlikti sisteminių tyrimą dėl nuotekų dumblo ir įvežtinio paukščių mėšlo naudojimo poveikio bei užtikrinti aiškesnį reglamentavimą maisto saugos srityje.
6. Atkurti dirvožemio kalkinimo programas ir užtikrinti jų ilgalaikį finansavimą.
7. Užtikrinti realią ir ilgalaikę paramą jauniems ūkininkams kaip kaimo atsinaujinimo pagrindui.
8. Inicijuoti tarpsektorinę diskusiją dėl kaimo ateities ir šeimos ūkių išlikimo.

Baigiamosios nuostatos

Mūsų tikslas – gyvybingas, socialiai teisingas ir konkurencingas Lietuvos kaimas, kuriame šeimos ūkiai turi realias galimybes išlikti, investuoti ir perduoti veiklą kitai kartai.

Rezoliuciją pasirašo:

Lietuvos Respublikos Žemės ūkio rūmų pirmininkas - dr. Arūnas Svitojus

Lietuvos šeimos ūkininkų sąjungos pirmininkė - Eglė Markevičiūtė

Lietuvos jaunųjų ūkininkų ir jaunimo sąjungos pirmininkė - Rūta Jurgaitė

Lietuvos nederlingų žemių naudotojų asociacijos pirmininkė - Danutė Karalevičienė